

מבצע "חרבות ברזל" – מגמות ברשתות החברתיות במזרח ירושלים

עדכון סופ"ש – 27-29 באוקטובר 2023

-פנימי-

תיעוד ההגבלות המוטלות על המבקשים להיכנס לאל-אקצא

- ביום שישי [27.10] דווח כי רק 5,000 מתפללים הורשו להשתתף בתפילת יום השישי במסגד אל-אקצא, "שהוקף על ידי הכיבוש במחסומים על מנת למנוע מחלוציו להגיע אליו ולהתפלל בו - וכך לרוקן אותו מאנשים".
  - באותו יום תועדו הכוחות המוצבים באל-אקצא "מונעים מקשיש ירושלמי נכה להיכנס למסגד", ועל פי עדי ראיה, אחד השוטרים דחף את הקשיש באלימות אף על פי שהוא נשען על קביים. "אמרתי לחיילים בעברית שהאיש הזה נכה", העיד אחד מהם, "ואז הוא אמר לי שגם אחמד יאסין היה נכה".
  - ביום ראשון [29.10] העיד אחד מהמתפללים שהצליחו להיכנס כי "ההגבלות קשות מאוד - ניסינו להיכנס מכל השערים [לאל-אקצא] וכל פעם אמרו לנו ללכת לשער אחר", וסיפר כי מתפללים רבים נשארו מחוץ למסגד. בסוף דבריו, הדגיש אותו מתפלל את חשיבות ההגעה לאל-אקצא, "במיוחד בימים אלו", והפציר בתושבים לבוא למסגד ולנסות להיכנס - "לא משנה בכמה שערים אומרים לכם לא". מסר דומה נשמע גם מפיו של עורך הדיו בילאל מחפוז, שעודד אף הוא את הפלסטינים להגיע למסגד. "על אף כל ההגבלות, מי שרוצה להיכנס בסוף יצליח, ומי שלא יכול להגיע לסביבת אל-אקצא או להיכנס רק לעיר העתיקה - זה מספיק טוב".
  - בפוסט אחר שפורסם, הומלץ למתפללים להיכנס לעיר העתיקה דרך שערים "רגועים יותר", שהבדיקה בהם פחות קפדנית - דוגמת שער יפו או שער האשפות. "בנוסף, מומלץ להגיע כשעה לפני התפילה ולנסות להיכנס למסגד אל-אקצא דרך כמה שערים", נכתב בנוסף.
- הקמפיין שנועד למשוך מתפללים למסגד אל-אקצא, במיוחד בימי שישי, ניכר היטב לעין, אך לעת עתה לא נרשמו אירועים חריגים במיוחד בסמוך למסגד - גם כשהקריאות להגיע אליו היו אינטנסיביות במיוחד. יש להניח כי הקמפיין ילך ויגבר בשבועות הבאים.**

התפילות הציבוריות מחוץ לשטח מסגד אל-אקצא

- בתגובה להגבלות הכניסה לאל-אקצא ביום שישי [27.10], קיימו תושבים מהשכונות "תפילות לעילוי נשמת השהידים הפלסטינים ברצועת עזה, הגדה המערבית וירושלים" במספר מוקדים בעיר, כמו למשל בשכונת ראס אל-עמוד.
  - בתפילה שהתקיימה בוואדי ג'וז נרשמו עימותים אלימים בין "הכוחות שדיכאו את המתפללים בעזרת מכת"זית ורימוני גז והלם". בשער שכם, "הכיבוש אסר על מי שאינו תושב העיר העתיקה להיכנס" אל תוך החומות.
- במידה מסוימת, הצפי לאירועים עתידיים בעלי פוטנציאל לנפיצות משתקף בתפילות הציבוריות שנערכות מחוץ לשטח המסגד, אשר מספר המשתתפים בהן גדל משבוע לשבוע.**

תקיעה בשופר בבית הקברות באב א-רחמה

ברשתות סופר על תקרית חריגה שנרשמה סמוך למסגד אל-אקצא ביום חמישי [26.10] בבוקר, אז "קולות של תקיעה בשופר מילאו את המסגד במקביל לפלישת המתנחלים אליו", ונכתב כי התקיעה בשופר התקיימה בבית הקברות באב א-רחמה "לטובת חגיגת הצלחת חיילי צה"ל".

הריסות בתים במזרח העיר

- גל הריסות הבתים שנרשם בשבוע שעבר בכמה שכונות נמשך לאורך סוף השבוע, עת "אילץ הכיבוש שניים מתושב צור באהר להרוס את ביתם". ביום שבת [28.10] חמזה ודאוד בכיראת הרסו את דירתם הקטנה, 40 מ"ר שטחה, בה התגוררו כתשע נפשות. "צו ההריסה הגיע לאחר תקופה ארוכה של קנסות ודיונים בבתי משפט אל מול עיריית הכיבוש", סיפרו השניים, "הופתענו כשביום חמישי שלחו לנו מהעירייה מועד אחרון להריסה שנקבע ליום ראשון בבוקר, ואם לא היינו הורסים את הבית היינו צריכים לשלם לעירייה יותר מ-100 אלף ש"ח והם היו הורסים אותו".
- בנוסף, היום [29.10] בשעות הצהריים נפוצו דיווחים על כוחות הריסה - יחד עם דחפורים וכלים כבדים - שנכנסו למ"פ שועפאט.

הצבת שער ברזל במחסום ג'בע

- במחסום ג'בע הוקם ביום שישי [27.10] שער ברזל צהוב "שנסגר לפתע לעיני הירושלמים, במיוחד בשעות השיא בבוקר כאשר התושבים נוסעים לעבודתם", כפי שתואר. על פי הדיווחים, "הסכנה הנוצרה בהקמת השער היא בידוד הירושלמים המתגוררים בשכונות העיר הצפונית", והוסבר בהם כי ההחלטה לסגור את מחסום ג'בע נובעת מחוסר האפשרות לסגור את מחסום חיזמא - "משום שהוא משמש את המתנחלים".
- ואכן, בקבוצת הפייסבוק "מצב הכבישים והמחסומים בירושלים", נכתב כי במעבר ג'בע "אין זמנים קבועים של פתיחה או סגירה", משום שזה "תלוי במצב הרוח של הצבא".
- גם בסוף השבוע הוקמו במספר מוקדים בעיר מחסומים מאולתרים זמניים, כמו למשל בכניסה לעיסאווייה, "מה שהקשה על תנועתם החופשית של התושבים".

טענות לרדיפה אחרי צעירים מזרח ירושלמים

- בדפי הפייסבוק סיכמו ברשתות החברתיות את אירועי סוף השבוע, שכללו מעצרים (חיזמא, מ"פ שועפאט ועוד), עימותים אלימים (ירי של רימוני גז בעיסאווייה ובביר איוב, "דיכוי עצרת הזדהות עם תושבי עזה" באבו דיס) ואירועים נוספים - כמו למשל הקרנת "צורות של דגל הכיבוש ומשפטים פרובוקטיביים כמו 'עם ישראל חי' על מבני מגורים במ"פ שועפאט (כפי שגם אירע במהלך השבוע שעבר).
- מתיחות מיוחדת הורגשה עם "פלישת כוחות הכיבוש" לשכונת א-סוואנה ביום שבת [28.10], לאחר שבשבוע שעבר "המשטרה ליוותה מתנחלים שתקפו את תושבי השכונה ואת הרכוש שלהם".
- לצד כל אלו, פורסמו ברשת סיפוריהם של כמה צעירים ירושלמים, שלטענתם "נרדפו בשל זוטות". שניים מהם, תושבי א-סוואנה, סיפרו כי "כוחות הכיבוש הכו אותם רק משום שהסתכלו לכיוונם", ואחר, לאחר ש"כוחות הכיבוש אילצו אותו לומר "אני ישראלי", ולכשסירב, "הם פתחו לכיוונו באש ורדפו אחריו".

שאלת החזרה לספסל הלימודים

- גם השבוע תהו גולשים האם ביום ראשון [29.10] הלימודים בבתי הספר מתקיימים כסדרם, ובתשובות לפוסט שפורסם בקבוצת הפייסבוק של תושבי כפר עקב, ענו מרבית הגולשים שהלימודים מתקיימים בזום, ואחרים פירטו כי "רוב בתי הספר הודיעו על שביתה או השאירו את ההחלטה להורים - משום שגם ככה הרחובות יהיו ריקים ועדיף להישאר בבית". בתגובה אחרת, שאלה אחת הגולשות "מה עם מי שאמור לגשת עוד חודשיים למבחנים" והביעה צער על המצב.

- בפוסט אחר, ניכר הבלבול הרב של התושבים. "אף אחד לא מסכים על כלום", כתב אחד הגולשים, "אמורה להיות שביתה אבל ההורים רוצים לשלוח את הילדים שלהם - אמא אחת רוצה לשלוח ואמא אחרת לא". בתגובות אחרות סופר גם על ילדים שהגיעו לבית הספר ומיד נשלחו חזרה הביתה. **יש לשער כי התסכול של הורי התלמידים ברשתות משקף במידה רבה את תסכולם של הילדים (שלא בא לידי ביטוי כמעט ברשתות), שלכאורה נהנים מחופש מבתי הספר אך בפועל סובלים מחוסר יציבות ומעש שעלול להוביל אותם למקומות לא טובים.**

סוגיית הקפאת התשלומים לרשויות הישראליות

ביום חמישי [26.10] פורסמה באחת מקבוצות הפייסבוק העוסקות בנהלים בירוקרטיים השאלה הבאה: "שלום! יש לכם מידע על התשלומים החודשיים לפריעת חוב לאגף הוצאה לפועל? אפשר לא לשלם אותו בגלל המצב? ואותה שאלה לגבי התשלום לביטוח לאומי". מרבית הגולשים בתגובות המליצו לשואלת להתקשר לאותן רשויות על מנת לקבל מידע, אך חלקם כתבו שלעת עתה חובת התשלומים אליהן הוקפאה. **מדובר במידע חשוב ביותר, שרלוונטי לרבים מתושבי ירושלים, ולכן כדאי לעשות מאמץ על מנת להנגיש אותו בצורה נוחה יותר.**